

119 מס. ל ק ר ל
מישיבת ועדת הכנסת, שהתקיימה ביום ג',
כ"ו בתמוז תשל"א, (20.7.71) בשעה 8.30

נ כ ח ר :

חברי הועדה:

י. י. יסעיהו-טרעבי - יו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ברעם
ס. ביבי
י. בן-מאיר
י. גולן
ש. י. גרוס
א. הראל
א. זילברברג
י. נבון
מ. נסים
צ. ציטרמן
י. רפאל
א. רזיאל-נאור

מוזמנים:

ח. ליאור - מזכיר הכנסת
ז. סר - משרד המשפטים
א. בר-זכאי - משרד המשפטים

מ. ברפי - מזכירת הועדה

רשמה : ש. קוטלר

סדר היום:

1. קביעת סדר הדיון בחוק בחירות הרבנות הראשית ומועצת הרבנות הראשית (הוראת שעה).
2. בקשת יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט לחלק את חוק המכר לסגים.
3. סדרי בחירות לחבר ועדת המנויים לשופטים.
4. שאילתא
5. תקנון הכנסת (תיקון) - הצבעות.

- - - - -

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי:

קביעת סדר הדיון בחוק בחירות הרבנות הראשית ומועצת הרבנות הראשית (הוראת שעה)

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: הסעיף הראשון הוא בקשה מהנהלת הקואליציה, בהתאם לסעיף 46(7) לתקנון, בשם סיעות פערך, מפד"ל ול"ע, שהדיון בחוקים הנ"ל יהיה סיעתי. אנחנו רושמים לפנינו את הבקשה. הדיון יהיה סיעתי, דיון משולב, במסגרת של שלוש שעות.

בקשת יושב-ראש ועדת החוקה. חוק ומשפט לחלק את חוק המכר לשנים

היו"ר א. ישעיהו-שרעבי: לפנינו בקשה של יושב-ראש ועדת החוקה, חוק ומשפט, לחלק את החוק הנ"ל כך שלקריאה שניה ושלישית תובאנה שתי הצעות חוק בפרדות, על ידי הוצאתו מן החוק של סעיף 13 והבאתו כחוק נפרד. בהתאם לסעיף 96(2) מבקשת ועדת החוקה את אישורה של ועדת הכנסת לחלוקה המוצעת. הניסוח של הסעיף הנ"ל בתקנון מאפשר את הדבר, בתנאי ששני החוקים יובאו בעת ובעונה אחת.

מ. ביבי: זה יובא אמנם בעת ובעונה אחת.

החלט: לאשר את בקשת ועדת החוקה, חוק ומשפט.

סדרי בחירות לחבר ועדת המנויים לשופטים

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: עלינו לקיים בחירות חבר לועדת המנויים לשופטים, במקום המנוח ישראל שלמה בן-מאיר ז"ל. הנוהג עד כה הוא שמביאים מועמדים לכנסת ובכנסת מצביעים. חבר ועדת המנויים נבחר על ידי הכנסת בהצבעה חשאית. בפעם הקודמת כאשר הבאתי את הצעות ועדת המנויים לשופטים, דיינים וקאדים, הודעתי שהייתי מציע פרוצדורה קצת יותר מתוקנת. כלומר! שתפורסם הודעה שעומדים לבחור בחברים אלה, כך שמי שרוצה יוכל להציע מועמדים. אני מציע שהפעם נעשה כך. זה יהיה פשוט חירוש, הפעם נפרסם על לוח המודעות בפתח הכניסה לאולם המליאה, שביום השלישי הבא נבחר בכנסת חבר למועדת המנויים לשופטים במקום ישראל שלמה בן-מאיר ז"ל, וסיעה או חבר כנסת שירצה להציע מועמד, יכול לעשות זאת באמצעות ועדת הכנסת. בבוקר יום ג' חתכנו הודעה ונדאגו פיריהם המועמדים. את המועמדים אפשר יהיה להגיש עד יום שני אחר הצהרים.

א. אנקוריין: נראה לי הרבה יותר מתאים אם מעל במת הכנסת יושב-ראש הוועדה יודיע שביום מסויים תהיה בחירה, וחברים מתבקשים להציע מועמדים.

החלט: לפסור מעל דוכן הכנסת הודעה בדבר קיום בחירות כנ"ל ואפשרות להגיש מועמדים.

ש א י ל ת ה

מ. נסים: יש לי שאילתה, לפני כשנה וחצי היו הצעות לסדר היום של חברי הכנסת אביזוהר והאוזנר בקשר למצב המעורר ביחסי העבודה. עד שנתקיים הדיון עברה שנה. משנתקיים הדיון, עדיין אין סיכום. זה מופיע על סדר היום. אני מאד חושש שזה יובא רק במושב הבא. לא יהיה זה נאה לסיים את מושב הכנסת מבלי שתהיה תשובת השר לענין שהועלה כהצעה לסדר היום לפני שנה וחצי.

אני חושב שועדת הכנסת צריכה להמליץ לפחות שהענין לא יופיע יותר מתחת לקו.

ס. ברעם: אני מציע שלא להמליץ. זה לא דבר טכני.

ס. נסים: מה שחסר זו רק תשובת השר.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: מבחינה אסטטית אתה צודק. הבעיה קשה וכבדה. היה דיון. השאלה היא איזה ערך יש לדיון הזה. זה אחד הדברים שהמדינה נסמרת בהם.

ס. נסים: אני מציע להכניס זאת לסדר היום של הועדה.

תסבון הכנסת (תיסבון) והשגות חברי הכנסת לתיסבון הנ"ל - הצבעות

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: אנחנו עומדים בסעיף 71 י"ב.

י. נבון: הסעיף הזה כולל שתי הוראות שונות. האחת, לאשר את הנושא כהצעה לסדר היום. השנייה, יראו את הנושא כאילו הכנסת החליטה לדון בו. מה פירוש "יאשרו" זאת?

י. רפאל: יראו בזה כאילו זה סעיף שהממשלה הסכימה לדון בו.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: יש אישור אחד. אישור הצעה לסדר היום הוא דבר טוב מאליו וקבוע בסעיף קודם. במקרה שהוגשו כמה הצעות על ידי כמה סיעות, בנושא אחד או בצעות דומות באותו ענין, ומספר חברי הסיעות המגישות הוא רוב בכנסת, השאלה היא אם אוטומטית יושב-ראש הכנסת יראה זאת כסעיף בסדר היום, או שהו רשאי לראות זאת כסעיף בסדר היום. ההשגות של חברי הכנסת רזיאל-נאור וקלינגהופר הן לא בנקודה זו, אלא בנקודה הבאה: הנושא יכלול בסדר היום של הכנסת. הם מציעים שהוא יכלול באותו שבוע או בשבוע שלאחריו. אני חושב שהשגה זו מיושנת כי נאנו לידי הסכמה בפסקה ב', שמועד הדיון בהצעה לפי פסקה א', יקבע על ידי הישב ראש והסגנים, תוך חדש ובאותו מושב של הכנסת או במועד אחד בהסכמת הנוגעים בדבר.

ההשגה השנייה היא, אם הנושא יכלול בסדר היום של הכנסת, האם תהיה הגבלת זמן או בלי הגבלת זמן. בפסקה ב' הכנסת הגבלת זמן וההגבלה היא תוך חדשיים, באותו מושב של הכנסת, או במועד מאוחר יותר שיקבע בהסכמת המציעים, ובאין הסכמה, במועד שיוחלט עליו בוועדת הכנסת. חבר הכנסת אבנרי מציע, שאם יש חמש הצעות של סיעות אופוזיציה, גם אם אינן רוב, גם כן ייחשב הדבר כסעיף בסדר היום, ובאופן אוטומטי, באותו מעמד כמו הצעות שהוגשו על ידי רוב סיעות הכנסת.

חבר כנסת סנה מציע לדעת הצעה מיותרת. הדאגה שלו היא שכל סיעה תהיה רשאית להשתתף בדיון. זה מיותר ואין לכך מקום.

י. רפאל: כסעיף ב' זה יהלום גירסה ב' אבל לא גירסה א'. אם לפי גירסה א' ההצעות לסדר היום הופכות לסעיף, למה לנו להגיע לכך בשני שלבים? כל אחד עולה ומדבר בהצעה לסדר היום, והיות ויש רוב, מחליטים שיהיה דיון. פירוש הדבר שיהיה דיון כפול באותו דבר. אנחנו רוצים להימנע מדיון כפול. אבל איננו יכולים לגרוע מהצעה לסדר היום. הצעה לסדר היום אינה נדחית לחדשיים אלא פועלית באותו שבוע. על ידי כך שמכירים בכך כסעיף, גורעים מהצעות לסדר היום ומהאקטואליות של הדבר. אם כולם הכירו בכך שזה נושא

שצריך להיות נדון, ולפי הצעות לסדר היום זה יהיה נדון באותו שבוע, הרי שכאן דוחים זאת לחדשים. אם מדובר על כך שהיושב-ראש והסגנים רשאים, אני מבין. אם זה הופך לסעיף, זה צריך להיות נדון לפי אותה הפרוצדורה של הצעות לסדר היום.

הי"ר י. ישעיהו-שרעבי: איננו חוזרים לדיון. גירסה ב' שייכת לנקודה שאפשר לומר שהיא צודקת, האם הי"ר והסגנים חייבים אוטומטית לראות זאת כנושא בסדר היום, או רשאים לשקול את הדבר.

י. נבון: זו החלטה תמוהה ביותר. אם יש אפשרות להגיש ערעור על ההחלטה הזאת, הריני מגיש ערעור, וכוננתי לאוטומטיות שהופכת את ההצעה לסעיף בסדר היום. לעתים קרובות עולים חברי כנסת לדון והם פגישים הצעה לסדר היום. אני יכול להבין אם רוב חברי הכנסת רוצים שהדיון יתקיים במליאה. אבל לעתים קרובות עולים חברים על הדוכן ומציעים שהנושא ידון בוועדה. לעתים עושים זאת בידיעה מראש שהשר יציע להעביר את הנושא לוועדה.

הי"ר י. ישעיהו-שרעבי: זה אחד החידושים החשובים בהצעות האלה. יש לעתים שמועלות שמונה-תשע הצעות לסדר היום בנושא אחד. מצביעים עליהן. סעיף זהאומר, שאם יש מספר הצעות כאלה, ומספר חברי הכנסת הוא רוב בכנסת, יודיע היושב-ראש שזה סעיף בסדר היום.

א. הראל: היוזמה לתיקון הזה באה בעקבות כמה פקרים מעציבים ביותר. ראינו שלרגל העלאת נושא על ידי אחד מחברי הכנסת, התחילה התחרות בין חברי כנסת בהעלאת אותו נושא לסדר היום. לאחר מכן עונה השר. אמרנו שאם רוב חברי הכנסת מעלים הצעה מסוימת לסדר היום, והשר צריך לענות יתקיים דיון על כך, ואז, גם סיעות אחרות שאינן משתתפות במירוץ הזה של הצעות לסדר היום, יגיעו לרשות דיבור. אם אני רוצה לדבר על בעיית יהודי רוסיה, אני צריך גם כן להיגרר אחרי מציעי הצעות לסדר היום? לכן אומר ההגיון, שבמקרה כזה הפרוצדורה תהיה לא מ' שחוטף משתתף בדיון. אבל אז יש להוסיף שאין הגיון בכך שהצעה כזאת תידחה לפתי שהוא. אם זה על סדר היום - יתקיים דיון. במילא צריך השר להשיב על כך.

הי"ר י. ישעיהו-שרעבי: יש סעיפים רבים בנושא זה והענין מוסדר בצורה מושלמת. כאשר מדובר בהצעות דחופות, הדיון יהיה כדין דיון בהצעות דחופות. בהצעות רגילות יש הסדר, שזה בכנסת לסדר היום. נאמר שעל סידרי הדיון יחולו הוראות סעיף 51 (3) (ג). ההצעה לפי סעיף זה, לא תהיה כלולה במנין.

א. רזיאל-נאור: היתה שכיתת טכנאי הרנטגן. חמש סיעות הגישו הצעות לסדר היום, הצעות דחופות. יבוא שר הנריאות ויפתח את הדיון באותו שבוע, לא בעוד שלושה חדשים. הכנסת יתקיים דיון בנושא. הסיכומים, או שיוצברו לוועדה או שיתקבלו במקום.

הי"ר י. ישעיהו-שרעבי: זו דוגמא להצעה דחופה. דינה כדין הצעה דחופה לסדר היום. אם ההצעה רגילה בנושא רגיל, כמו למשל תשלום פיצויי בצורת בחקלאות, ויש כמה הצעות, זה יכול להיות תוך חודש, פני שיקבע על ידי היושב-ראש והסגנים.

מ. נסים: אני הצעתי: הגישו חמישה חברי כנסת מסיעות שונות הצעות לסדר היום. טעמו של הענין שעקרונית אנחנו תופכים בענין. לא הגשנו יחידה על עצם הדיון. אבל כל טעמו של הענין הוא כאשר יש מספר גדול של מציעים. אנחנו רוצים לאפשר את הדיון לגופו של ענין כדי שהוא לא יחזור פעמיים. אם יש חמישה מציעים לפחות, שהם גם רוב של הכנסת, אני מציע שהסעיף יתקבל.

מ. ברעם: יכולות להיות שתי סיעות שמהוות רוב.

ג. נסים:

ההצעה שלי היתה, שהגיסו חמישה חברי כנסת, שסיעותיהם הן רוב בבית.

י. נכון:

מפד"ל, מערך וגח"ל.

מ. נסים:

לא.
לא הסכמתי בועדת המשנה, ש"באין הסכמה בין המציעים, במועד שהוחלט עליו על ידי ועדת הכנסת".

י. גולן:

אני לא מקבל את כל העניין. הצעה לסדר היום אינה דיון. לפעמים מעוניין חבר הכנסת דווקא בהצעה לסדר היום. גם המציעים לא אומרים לעתים את הכל, ומעוניינים שהדברים לגופו של עניין ידונו בועדה. זה לא אותו דבר. אם יש עניין שהנסיאות תגיד שזה לא יכול לעלות לסדר היום? אם שתי סיעות שהן רוב יציעו עניין אחד, אבל הן בכלל בהספקה אחרת לגמרי - זה יכול להיות דיון? עניין בשחונני, למשל, אי-אפשר לדון עליו בכנסת.

צ. צימרמן:

אני מסכים לכך שלהצעה יש מטרה חשובה מאד, להביא להסדר בנקודה ססבלנו. ממנה רבות, עליה על העגלה ודיון כפול. אבל בהזדמנות זו אנחנו עלולים לפגוע במוסד אחר, עליו דיבר גם חבר הכנסת רפאל וגם חבר הכנסת נכון, והוא המוסד של הצעה רגילה לסדר היום, כאשר המציעים אפילו לא מתכוונים שהדיון יהיה במליאה, אלא רוצים להסב תשומת לב לבעיה מסויימת, והם מסתפקים בכך שהם מדברים במסך עשר דקות והשר עונה ואז שזה מובא לועדה או שזה מוסר מסדר היום.

היו"ר י. ישעיהו-טרעבי:

איך זה יפגע? כאשר מציעים 6-7 סיעות בכנסת נושא, הרי הוא כבר נושא. נאמר שהם רוצים רק שהוא יועלה על שולחן הכנסת. אם כן, זה יועלה בצורת דיון, יהודי רוסייה למשל.

צ. צימרמן:

אם סיעות מעלות נושא לדיון, והדיון יהיה לאחר חדשים, יהיה זה כמו אתרוגים לאחר הסוכות. בצורה כזאת אפשר לפגוע במוסד זה. העניין הוא חשוב. שבעה חברי כנסת או שתי סיעות שמהוות רוב - אני חושב שגם שתי סיעות שהן רוב יכולות להגיש הצעה לסדר היום - מציעים הצעות לדיון. הכנסת רוצה לחסוך זמן. לו זה היה הולך בדרך של הצעה לסדר היום, זה היה נידון באותו טבוע. אבל אם זה הופך לדיון ולא מבטיחים שהדיון יתקיים בזמן מתאים, ודי עצם הדבר שעוררו את האלה, זה כבר חשוב. כוונת ההצעה טובה, אבל אנחנו מציעים באמצעותה לא לשוב מאד, אלא פוגעים אפילו בטוב. אנחנו צריכים ללכת עם הזמן, ולא שנדון לאחר שהבעיה נדושה בכל המקומות האחרים. אני מוציא מכלל אפשרות שימוש לרעה מתוך כוונה רעה באתנו סעיף. אני מציע שנשאיר "רסאי" ולא "חייב". במקרה זה יש לנסיאות אפשרות לסקול.

מ. ברעם:

אני חושב את הסעיף למיותר. אם כוונת הצעה לסדר היום להביך את הממשלה - זה לגיטימי מאד. לעתים יש נושא שחשוב שהממשלה תמסור עליו הודעה. אני פונה לראש הממשלה ואומר, שלמה לנו שעשר סיעות יגישו הצעות לסדר היום, מוטב שהממשלה תמסור הודעה. לעתים קרובות אין הממשלה מוכנה לעשות זאת. לא בכל נושא מוכנה הממשלה לפתוח בדיון. למה צריך את זה? אם לממשלה יש עניין להודיע, היא בוקשת עמדה. אותו חבר שהתכוון להגיש הצעה לסדר היום, משתתף אחר כך בדיון על הודעת הממשלה. כאן מציעים לאלץ את הממשלה. אני יכול להצביע על עשרות מקרים בכל התקופות, שהממשלה לא היתה מעוניינת. הממשלה אמרה, שאם יכריחו אותה, היא מוכנה לכך.

אם זה הכרחי, אני מצטרף לנוסח

של "רסאי".

היו"ר י. ישעיהו-טרעבי:

כתוב סעל סידרי הדיון לפני סעיף זה יחולו הוראות סעיף 51 (3)(ג).
החשט שאתה חושט מפניו אינו קיים. אנחנו מצביעים על "רסאי" או "חייב".

י. רפאל:

אני רוצה להציע לסדר ההצבעה.
לגבי תלויה ההצבעה אם קובעים קודם את
הזמן, לכמה זמן. אחרת אני בעד "רסאי".

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

גם אני בעד רסאי להחליט.

החלט:

לקבל את הנוסח שרסאים היושב ראש והסגנים.

החלט:

לא לקבל את ההסגות של חברי הכנסת
רזיאל-נאור וקלינגהופר.

היו"ר י. יסעיהו:

הוועדה מציעה בפסקה ב' סדר אחר,
שהצעה דחופה, דינה כהצעה דחופה; הצעה
רגילה, יכולה ליות תוך חדשיים, אבל באותו כנס של הכנסת.

ר. ארזי:

אני מציע שלא ייאמר תוך חדשיים,
אלא תוך חדש, בסעיף (ב).

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

אם זה מאחד את כולם, נוכל להתקדם.
אני מבין שכן.

מ. נסים:

אני מציע למחוק את המלים "ובאין
הסכמה בין המציעים...".

צ. צימרמן:

יש חדש. אם לא יוכלו לבוא להסכמה
בין המציעים, יש חדש.

מ. ברעם:

אל נתחייב לדברים שלא נוכל לעמוד
בהם. נביח שיט שאלה של הפלות, וסיעת
המערך עדיין לא קבעה את עמדתה והיא זקוקה לחדשיים. יגידו שזה חדש?

מ. נסים:

זו הצעה לסדר יום שאתה האשת, אין
לך עמדה?

מ. ברעם:

לא יתכן שהתקנון יהיה מבורג הרמטית.

א. הראל:

אתה יכול למנוע דיון על ידי אי-הצטרפות.

החלט:

לא לקבל את הצעת חבר הכנסת נסים.
לא לקבל את הצעת חבר הכנסת אבנרי.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

אציע לחבר הכנסת חנה להוריד את
הסתייגותו.

ז. שר:

בסעיף (ב) יש להחליף את המלה
"בהצעה" במלה "נושא".

נוסף לכך אני מציע שהניסוח של
פסקה (ב) יהיה כזה: מועד הדיון בנושא שאוסר לדיון לפי פסקה (א)
יתקיים באותו הכנס של הכנסת, אך לא יאחר מחדש ימים, במועד שיקבע על ידי
היושב-ראש והסגנים.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

כוונת הסעיף ברורה, חסרת הכנסת רזיאל-
נאור, אנוכי ופר שר ננסח את הסעיף.

החלט:

לקבל את הסעיפים (ב) ו-(ג).

י. נבון:

כאשר אנחנו דנים בנושא בכנסת, בגמר
הדיון אפשר להביא הצעה להעביר זאת

לוועדה?

מ. ברעם:

צריך להיות סיכום.

במקרה זה יכול להיות אינטרס
שלאחר שהתקיים דיון, הועדה

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

תנסח את הסיכום.

את מה יעבירו לוועדה?

י. נבון:

לצורך סיכום.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

י. נבון:

לא זכור לי שהתקיים דיון
בכנסת ובגמר הדיון מישהו מציע
להעביר את הנושא לוועדה. או שהמליאה דנה בנושא או שהיא מעבירה לוועדה.
קודם פרעיסים שמים וארץ, ואחר כך מעבירים זאת לוועדה? מה זה?

י. נבון:

הטר עצמו יכול לומר שהמטח הדיו
יתקיים בוועדת החוץ והבטחון.

א. רזיאל-נאור:

כמו כן בכל ועדה אחרת, כפי שהיה בענין שביתת האחיות. לא צריך לסגור
את הדלתות באופן הרמטי.

היו"ר י. יסעיהו:

יכול להיות גם הצעות סיכומים.
אנחנו רוצים להשיח את הכנסת

משני סיכומים סופיים ברגע האחרון. בסיכומי של דיון כזה יכולות להיות
אפשרויות שונות. האחת, שסיעות מציעות סיכומים. יכול חבר-הכנסת ברעם
להציע סיכום, וסיעת גח'ל יכולה לומר שהיא רוצה לעיין בנוסח זה או אחר.
זה אחרי דיון. האם פבררים זאת במליאה? הועדה תאשר אתהסיכום ותניח אותו
על שולחן הכנסת. אני מרגיש שזה חסר בסעיף הזה.

י. נבון:

כאשר יש הצעה לסדר היום, יש
שלוש אפשרויות - או לקיים דיון

במליאה, או להעביר את הנושא לוועדה, או להסיר מסדר היום. פה יש צירוף
משובה. ההצעה לדון במליאה התקבלה. דנים במליאה. שתאום קם מישהו
ואומר: אחרי שדיברו שעת-יכ-שלושה, אני מציע להעביר את הנושא לוועדה.
מה פירוט? הרי כבר דנו בנושא. הדיון התקיים. נשמעו דברים בעד ונגד.
צריך לסכם את הדיון. את מה להעביר לוועדה? לכל היותר אפשר לומר
"רשאים להעביר את הסיכום לוועדה". אני אישית חושב שזה אינו רצוי.
אם הדיון התקיים במליאה, גם הסיכומים צריכים להיות במליאה. אני
מציע למחוק את כל הסעיף הזה.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

המחיקה מטאירה חלל ריק. מה
עושים בסוף הדיון?

ח. ליאור:

יש סעיף האומר שבדיון על
נושא שאינו הצעת חוק, רשאית
כל סיעה או קבוצת סיעות להגיש הצעת החלטה לסיכום הדיון. כך היינו
בוהגים.

החלט: למחוק סעיף (ג). והסגת ח'כ
אבנרי.

א. אנקוריון:

החלט: לקבל סעיפים ד', ה', ו'.

ז. שר:

לגבי סעיף ה' אני מציע שנשתמש
באותו נוסח. בו השתמשנו
ביתר הסעיפים, שהיא לא תבוא במנין ההצעות שסיעה רשאית להגישן על פי
סעיף 71 (ז).

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

בעבור לסעיף 71 יג. שלוש
ההסגות באות לחייב את הממשלה

להסיב.

החלט: לא לקבל את הסגות חברי הכנסת
גרוס, תמיר וחביבי.

לקבל סעיף 71 יג לפי נוסח הועדו

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

אנו עוברים לסעיף 71 ליד.
אם מציעים 5 דקות, מצמצמים

את מספר ההצעות.

הצבעה

בעד הגבלת הזמן ל-10 דקות - 5
בעד הגבלה ל-15 דקות - 5

החלט:

להביא לבנסת שתי גירסאות.

להצעת ח' כ' אבנרי אין תומכים.
סעיפים (א), (ב), (ג) נתקבלו.
אין תמיכה להצעת ח' כ' תמיר
לסעיף (ד). סעיף (ד) התקבל.

מ. ברעם:

בקטר לסעיף ה' אני מציע
סתהינה הנחיות, אבל כסום
פנים ואופן אינני חושב שזה צריך להיות בתקנון. נכון שלעתים יש ניצול
יתר, אבל אני לא מציע שיהיה כתוב בתקנון. אני מציע שיכתב מכתב אל
ראש הממשלה ואולי שהממשלה עצמה תקבע לה נוהלים כאלה.

י. גולן:

בזמנו הציע שר המספחים שניתן
לנוהג הקיים להימסך בינתיים,
והוא התחייב להודיע לממשלה שיש דעה כזאת בוועדת הכנסת, להגביל את
השרים בזמן הדיבור, והוא מבקש כי השרים יידעו שעליהם לרסן את עצמם
ולנמק תשובותיהם להצעות לסדר היום והצעות חוק בקיצור יתר, כי אחרת
תשוב ועדת הכנסת ותדון בהגבלת הזמן. אני מציע להזכיר זאת לשר המספחים.

א. הראל:

אם השר מסכים לדיון, יאמר
את דבריו בנושא במסגרת
הדיון ולא כאשר הוא צריך רק להודיע על הסכמתו. אם הוא דוחה את הדיון,
הרי ש-20 דקות זה זמן מספיק להסביר מדוע אינו רוצה לקיים דיון. אני
תומך בהצעת הוועדה.

י. רפאל:

השרים אצלנו אינם מוגבלים
ברשות הדיבור. הם יכולים
לדבר מתי שהם רוצים, ויכולים להתערב בכל ויכוח ובכל ענין מתי שנראה
להם. הממשלה קובעת את סדר היום של עבודת הכנסת. כאשר יש תקנון כזה,
האם אפשר לבוא בטענות סמגביליים? ישנה פינה אחת קטנה שנשארה לחברי
הכנסת, פעם אחת בשבוע. יכול לבוא שר ומהזמן הזה של שתי-שלוש שעות,
לגזור שעתיים. זו המציאות. אני חושב שזה לא ברוח הדברים של התקנון.
למה צריך חבר כנסת להיות מוגבל ואילו שר לא? לא הייתי מבחין בין
נימוק כזה או אחר. אינני רואה כל פגיעה בהגבלה. אחרת איננו מאפשרים
לחברי הכנסת לנצל זכותם בסעיף של הצעות לסדר היום.

י. נבון:

אני תומך עקרונית בכך שתהיה
הגבלת זמן לתשובותיהם של
שרים, כאשר מציעים לכלול את הנושא בדיון בסדר היום. אם השר מציע
להסיר את הנושא מסדר היום, לא הייתי מגביל אותו בזמן. יתכן שזו
תהיה ה הזדמנות האחרונה במשך חדשים אחדים לדון בנושא זה, והשר רוצה
לומר מה שיש לו לומר בנידון. אם הוא מציע לכלול זאת בסדר היום,
הרי שיהיה דיון שהשר יפתח אותו. מי אינו זוכר את ענין החרקות בשכונת
התקווה, כאשר הכנסת דנה ארבע פעמים בנושא. אני מציע למחוק את הרישא
של הסעיף הזה, לא להגביל אם הוא מציע להוריד מסדר היום. אם הציע
שנושא מסויים ידון בכנסת, או ידון בוועדה, ינמק הצעתו בסיפור זמן
שלא יעלה על 15 דקות.

א. רזיאל-נאור:

ברוב המקרים השרים אינם
מסכימים לקיים דיון ולכלול
את הנושא בסדר היום של הכנסת. יש להם ק'ן שעמים מדוע להסירו בכלל
מסדר היום. לפעמים פרטים לעצמם להעבירו לוועדה. בכל המקרים האלה
ידבר השר כאוות נפשו. אבל במקרה שהסעיף שהועלה נראה באמת בעיני השר
כחשוב, אז הוא מוגבל. זה לא נראה לי. זה קורה אחת לסנתיים. יוצא שכאשר
השר צריך לומר מלה טובה לחבר-כנסת, הוא מוגבל, כאשר צריך להתנגד - זאת
יעשה בלי הגבלה.

אם 15 דקות הוא פרק זמן טוב, הרי זה טוב גם להסכמה וגם להתנגדות. אחרת תהיה זו שיחה בכנסת, והשר יעלה ויאמר בן או לא ונגמר הענין.

ר. ארזי:

אני מציע לקבל את ההצעה של ח"כ נבון וברעם.. כלומר, 15 דקות לגבי מה שרצינו 20 דקות, ייצא מכתב על כך שהיה דיון ומה היו ההנמקות. איננו צריכים להצטרף, צריך להודיע על המשאלה לגבי אותו דבר שלא קבלנו.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת ח'כ נבון, שהשר יהיה מוגבל רק כאשר הוא מציע להעביר לוועדה או לקיים דיון
5 -
3 - נגד

החלט לקבל את הצעת ח'כ נבון.
החלט לשלוח מכתב שיאמר שכאשר שרים באים להציע להסיר מסדר היום יגבילו את עצמם. הצעת חבר-הכנסת נסים להשאיר את הסעיף כמות שהוא, לא בתקבלה. סעיף (ה) עם התיקון של חבר-הכנסת נבון נתקבל.
להצעת ח'כ תמיר אין תומכים

סעיף 71 יד (ו)

החלט: בסני המקרים בסעיף (ו) לכתוב 5 דקות. הצעות חברי הכנסת תמיר וחביבי לא נתקבלו. סעיף (ו) נתקבל בתיקון ח'כ ארזי. סעיף 71 שו נתקבל.

סעיף 71 טז

החלט: לקבל סעיף (א).

היו"ר י. יסעיהו-טרעבי: כאשר יש חמש הצעות לטדר היום, יכול חבר כנסת, לפני סעיף זה, לעלות לדוכן ולהציע ששתים מהן תועברנה לוועדה, ואילו שלוש תורדנה שדר היום, וזאת כדי לאפשר לחבר-כנסת נוסף להתבטא.

א. רזיאל-נאור:

לחבר כנסת שבא להציע לאחר חבר ממסלה, יש אפשרות להציע הצעה אחת בלבד.

ר. ארזי:

מה שמענין אותי בסעיף זה זה בעית הזמן, האם יש להקציב לצורך זה מסגרת של 10 דקות או 5 דקות.

ז. שר:

מבחינה מעשית צריך לתת אפשרות לחבר הכנסת להתבטא על כל ההצעות. אם הוא מצרף כמה הצעות יחד, הוא עשוי להגיע לזמן הרבה יותר רב. יכול להיות מקרה בודד של חמש דקות. אי-אפשר לדקדק יתר על המידה.

החלט: לקבל סעיף 71 טז (ב), כהצעת הוועדה.

סעיף 71 יז התקבל להצעות חברי הכנסת חביבי וגרוס אין תמיכה. סעיף 71 יח נתקבל. סעיף 71 יט נתקבל להצעות ח'כ אבנרי וחביבי אין תמיכה.

סעיף 71 כ

הצעת חבר הכנסת זילברברג לא נתקבלה.

ז. שר:

כדי להבהיר שהמדובר בהתעצות עם הממשלה וזה נשאר בספק, אני חושב שצריך לקבל את

ההסתייגות.

מ. נסים:

התוספת של חבר הכנסת זילברברג היא שינוי מהותי של סעיף 32ג. אם יחול שינוי, אני

זכאי לדרוש הסתייגות על 32ג.

ר. ארזי:

אני מציע לחבר הכנסת זילברברג שלא יעמוד כל כך. אם יש התיעצות, עצה לא מוכרחים לקבל.

לקבל.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת זילברברג - 4
נגד - 4

ההצעה לא נתקבלה.

החלט: סעיף 71כ לפי הצעת הוועדה נתקבל.

אני מסיר את הסתייגותי.

א. זילברברג:

י. נבון:

אני מבקש לחזור לסעיף קודם, בדבר הגבלת של זמן תשובת השרים. לדעתי דין העברה לוועדה כדין הסרה מסדר היום, כי לא יהיה עוד דיון בנושא. לכן אני מציע שלא תהיה הגבלת זמן בענין זה. מה שאין כן לגבי דיון. אני מציע לעשות רביזיה.

אני מציע שלא לעשות רביזיה.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

לקבל סעיף 71 כא כהצעת הוועדה.
לקבל סעיף 71 כב כהצעת הוועדה.
לא לקבל הצעות תמיר, חביבי, אבנרי.

החלט:

סעיף 71 כג

חבר כנסת הציע לדון והסכים להעברת הצעתו לוועדה. לאחר מכן סקל והתחרט.

א. רזיאל-נאור:

הוא מסיר הצעתו מסדר היום.

ז. שר:

אבל אם הוא לא בעלים גמורים, הוועדה צריכה להסכים לכך.

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

לקבל סעיף 71 כג כהצעת הוועדה.

החלט:

סעיף 71 כד

אני מסיר את הסתייגותי.

ר. ארזי:

לפחות את הגבלת הזמן בסעיף 71 כד. הסעיף נתקבל בתיקון מחיקת הזמן.

החלט:

היו"ר י. יסעיהו-שרעבי:

אנחנו חוזרים לסעיף 32 א). הבוקר נפגסתי עם חבר הכנסת רפאל בקשר לניסוח: ההצעה היא להוסיף פיסקה ב' בסעיף 32 שתאמר: "הוגשה הצעת אי-איוון בממשלה, וביקשה הממשלה ליתן הודעה דחופה (חבר הכנסת רפאל מציע חסובה ודחופה), תיקדם ההודעה הדחופה להצעת אי-איוון, ובלבד שלא יתקיים דיון על ההודעה מיד לאחר מסירתה".

לא נוכל לקבל זאת כל זמן שזו הודעה דחופה שאיננו יודעים מה היא.

מ. נסים:

אם מדברים על הודעה חשובה ודחופה,
צריך לכתוב שיש לה חשיבות לאומית.

מ. נסים:

חשיבות בלתי-רגילה.

ר. ארזי:

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: לממשלה יש זכות למסור בכל עת הודעה.
עמדה שאלה של הודעה דחופה. הודעה שיש
לה משמעות בלתי-רגילה ויוצאת מן הכלל. כאשר הגדרנו מה היא הצעה דחופה
לסקר היום, אמרנו שזה ענין שיש בו דחיפות לציבור.

א. הראל: מצד אחד אמרנו שהצעה לסדר היום קודמת
לכל דבר אחר. לעומת זאת אמרנו שאי-אפשר
לסגור את הדלת בפני הממשלה למסור הודעה דחופה וחשובה מאד, כגון על
מלחמה, על אסון טבע ומשהו כעין זה. כדי שלא יהיה ניצול לרעה, אפשר
למצוא הגדרה יותר טובה להודעה מעין זו, כדי שלא יודיעו במסגרת כזאת
על שנויים במכס, למשל.

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: נקודת המוצא היא, האם הענין של הצעה
לסדר היום, יש נימוק כבד מסקל שמחייב
שהיא תהיה בפתחת הישיבה ושום דבר לא יקדם לכך. ביקשנו לראות מה מתרחש
בפרלמנטים אחרים בעולם, ומתברר שבשום מקום אין דבר כזה. זה חידוש שלנו.
אין בכך הגיון אם הממשלה עומדת לפול כעבור חצי שעה.

השאלה היא מה משמעות הודעה דחופה.
החברים הביעו חשש שמא ההודעה תוציא מכלל שימוש את ההצעה לאי-אימון.
החשש הוא מפני "גניבת" ההצעה. אינני חושב שהנימוק הזה תופש. ביקח לדוגמא
את ערב מלחמת ששת הימים. נניח שהתה הצעת אי-אימון בגלל ההמתנה.
והנה ב-5 ביוני נפתחת הכנסת. יש הצעת אי-אימון בגלל ההמתנה, ואילו
ראש הממשלה או סר הבטחון רוצים להודיע לכנסת על פרוץ קרבות. זו גניבת
הצעה?

במקרה כזה נגיש הצעת אי-אימון?

מ. נסים:

היו"ר י. ישעיהו-שרעבי: לאו דווקא אתם. יכולות להיות כל מיני
סישואציות שהתקנון צריך להיות מותאם
להן. אני מוכן לקחת את הנוסח בהגדרת הצעה דחופה לסדר היום, שם כתוב
בנושא שיש בו ענין דחוף לציבור. מר שר מציב "הודעה שיש בה דחיפות
מיוחדת.

א. רזיאל-נאור: במקרה של הודעה יוצאת דופן, יש לממשלה
אפשרות להזעיק את הכנסת לישיבה מיוחדת,
אפילו רבע שעה או חצי שעה לפני שעה ארבע. כתוב "ההצעה תידון בישיבה
הראשונה הרגילה".

זה באמת יהיה "שריק".

ז. סר:

א. רזיאל-נאור: כאשר יש הצעת אי אימון, הממשלה מעוניינת
קודם כל בניקוי השולחן. אם באמת יש
משהו מיוחד במינו, תיקרא לישיבה מיוחדת.

מ. ברעם: אני מציב שייאמר, שבכל ישיבה תהיה זכות
קדימה להודעה דחופה של הממשלה באיסור
יושב ראש הכנסת. על ידי כך שמרנו על ריבונות הפרלמנט וסמכו על שיקול
דעת של הכנסת.

ז. סר: יש סתירה בין שני סעיפים. סעיף 34 עומד
מצד אחד וסעיף 35 מצד שני. שניהם
מסדרים קדימויות. על ידי כך שנותנים איסור ליושב-ראש הכנסת פירוש
הדבר שגם אם אין הצעת אי-אימון אלא כל הודעה דחופה של הממשלה,
צריכה איסור הכנסת. הנושא של היום הוא: כאשר יש מצד אחד הצעת אי-
אימון ומצד שני הממשלה רוצה למסור הודעה דחופה, מה קודם למה.

היו"ר י. יסעיהו-סרעבי:
מציע חבר הכנסת ברעם שהנוסח יהיה:
הוגשה הצעת אי-איוון לממשלה וביקשה
הממשלה למסור הדדעה דחופה, רשאי יושב ראש הכנסת להקדים אתההודעה
הדחופה להצעת אי-האיוון, ובלבד שלא יתקיים דיון על הודעה מיד לאחר
מסירתה

א. הראל:
במקום "דחופה" שייאמר "בעלת
חשיבות מיוחדת, ובאיוון יושב
ראש הכנסת".

היו"ר י. יסעיהו-סרעבי:
ההצעה שתובא כסיכום היא: הוגשה
הצעת אי-איוון לממשלה וביקשה
הממשלה למסור הודעה שיש בה דחופות מיוחדת, רשאי יושב-ראש הכנסת
להקדים את ההודעה, הדחופה של הממשלה להצעת אי-האיוון, ובלבד שלא
יתקיים דיון על ההודעה מיד לאחר מסירתה.

את הנוסח המדוייק נגסח אחר כך.
הייתי מבקש כי ההסתייגויות תצטמצמה לדברים שיש להם אושי עקרוני.

החלט: לקבל את הסעיף כפי שנוסח לעיל
על ידי היו"ר הועדה. הסתייגות
לחברת הכנסת רזיאל-נאור.

היו"ר י. יסעיהו-סרעבי:
לגבי סעיף 71 ד: (א) השלבו
על חבר הכנסת נסים להביא הצעה
מסויימת. הצעתו היא מוסח ההצעה יש בו עלכון לאדם או ביוויים לא
פרלמנטריים".

החלט: להסאיר את נוסח הועדה.